Kmetijske in rokodelske Novice.

Na svitlobo dane od c. k. krajnske kmetijske družbe.

Tečaj **VI.** *V srédo 12. prosénca 1848.* List **2.**

Seničica.

Blo je zadnji teden grudna,
V hiši sim domá sedel,
Sevra sapa zunej studna
Brila je, pa sneg je šel;
Kar na okno zunej tica
Kavsat pride s kljunam snica.

Milo vpira v me očesa,
Peti pesmico začne,
Mili glas za moje všesa,
Sercu mili bolji še;
In poslednjič melodíje
Žalostno takó zavíje:

Srote vsmili
Mene tice
Vboge v sili
Se senice;
Lej nožica
Prezebuje,
Perutnica
Omaguje
Vbogi meni
Revni tici
Zapušeni
Zgol samici!

Daj me k sebi
V hišo vzeti,
Se pri tebi
Mi pogreti;
Zunej piše
Sapa studna,
Zima više
Rep si grudna.
Lakot grusti
Mene v sili
Saj ne pusti!
Vsmili, vsmili

Sirotice
Revne, bore
Se senice,
Ki ne more
Najti piče.
Sneg lej krije
Log in griče,
Kerme ni je.
Torej k sebi
Daj me vzeti,

Se pri tebi
Mi pogreti;
Bom ti pela,
Prepevála,
Serce grela,
Zveseljvála;
Vsmili, vsmili
Sirotice
Vboge v sili
Se senice!

Meni se pa revca smili,
Pesem gane me v sercé,
Iz očés tekó po sili
Vroče, grenjke mi solzé;
Oknice tedaj odklénem,
Tico k sebi v hišo dénem.

Ino jesti, piti zvesto
Vsaki dan sim ji dajál,
Stanjevanje sim ji, mesto
V kletici široki zbrál.
Ino dan na dan mi poje
Ona sladke pesmi svoje.

Zdaj pa pride pomlad míla,
Travniki se zelené,
Tičev truma se verníla
Je v logove, na verté,
Vsa zelena je dobrava,
Prerojena je narava.

Ino moja draga tica
Si želí na vert nazáj,
Veselí jo log, gorica,
Rada bi zletela v gaj,
Z drugim' ticam' peti slavo,
Radovati se z naravo.

Torej zvedši njene želje
Kletke odprem ji vratica —
Vun zletí, in o veselje!
Na drevó se vertica
Prosta vsédši peti jame,
Se hvaležno ozíra na me.

Ino z mnogo drugim' ticam'
Vred zletí v zeleni gaj,
Tode mnogokrat s sestricam'
Verne se na vert nazáj,
Ino tukej žvergoléva,
Se hvaležno razodéva.

M. Valjavec. *)

Veséla novíca zastran krompirjeve gnjilíne.

Nar slavniši sedanji nemški kemikar Dr. Liebig je najdel v starih angležkih bukvah popís krompirjeve bolezni, ktera je današnji popolnama enaka bila. V imenovanih bukvah je tudi kemijsko ločenje tadajniga gnjiliga krompirja popisano, ktero je ravno tako, kakoršno je po Liebigovih skušnjah pri današnjim gnjilim krompirji.

Po teh starih skušnjah, ktere imenovani imenitni kemikar popolnama poterdi in ktere so po njegovih mislih edino resnične, je vzrok krompirjeve gnjilíne samo v preveliki mokroti iskati, ktera storí, de se krompirjeva kožica tako spači, de se krompir pod njo zaduší. De bi se bil pa krompir v naših deželah sam na sebi spridil in de bi poslednjič popolnama ob ta žlahtni sadež prišli, tega se nam po Liebigovih besedah ni clo nič bati. Nar gotovši se da gnjilína po Liebigovim svetu odverniti in zatréti, če se krompir v suho in lahko zemljo sadí. Kakor so višji in bolj na zraku ležeče njive za krompir nar bolj pripravne, tako se mu tudi zračni hrami ali kleti nar bolj prileżejo. — Po Liebigovih mislih sedanja krompirjeva gnjilína ni nova bolezin, temuč se je vsako léto, pa po različnih deželah, včasih bolj včasih menj, prikazala. Posebno vreme

*) S pričijočo pesmico vpeljemo pervikrat veliko obetavniga mladenča na slovenski parnas. Matija Valjavec je imé mladiga pesnika, učenca visoko častitiga gosp. profesorja Martinaka v šesti šoli v Ljubljani, od kteriga imamo — kakor pričijoča pesmica spričuje, pri kteri nismo ne čerke popravili — v prihodnje veliko lepih pesniških dél pričakovati. — Drugo pot bomo iz Valjavcoviga dnevopisa (Tagebuch), ki ga je v pretèklih velicih šolskih praznikih domá spisal, en sostavek v prozi bravcam za poskušnjo podali, namreč: pravlico od lesene sklede. Vredništvo.

poslednjih lét nam je to bolezin hujši naklučilo, ktera bo spet prešla, kadar bo to vreme zginilo. — — Bog daj, de bi bile resnične te besede!

(Frankfurter Blatt.)

Kmetijska šola za mlade in stare.

(Dalje.)

Začeli bomo, kakor smo unidan obljubili, kmetijsko šolo z razlaganjem

Pomnoženja sadežev sploh.

Vsi sadeži sploh se dajo pomnožiti (ploditi) na dve viži: ali po semenu ali pa po pópkih ali berstji. Pogovorili se bomo tedej, dragi bravci, pervič od semenskiga pomnoženja ter bomo razložili vse, kar je vediti potreba

Od sémen sploh.

Séme se vseje ali na tisti kraj, kjer ima pozneje sadež rasti, cveteti in sad donesti; ali pa na gnojne in semenske gredíce ali sadiša, kjer sadež le toliko časa ostane, de se nekoliko obraste, potem pa se na drug kraj presadí, kjer ima pozneje sad donesti. Pervo ravnanje se imenuje navadno sejanje, drugo pa presajanje. Narpoprej bomo tedej govorili

Od navadniga sejanja.

Séme je zerno, iz kteriga druge semena enaciga plemena prirastejo. Na njivi tedej, ktero si z ječmenam obsejal, ne moreš upati pšenice žéti. Séme da le zerno sebi enako. Kakor se je kruh v roki Jezusovi pomnožil, ko je v pušavi s peterimi ječmenovimi hlebi pet tavžent ljudí nasitil, tako se tudi zerno na njivi po Božjim blagoslovu pomnoží in nam ljubi kruh donese.

Vsako zerno obstojí iz dveh delov: iz cime in moke, ktere pa zna kemija, kakor ste slišali, še v več daljnih delov ločiti; cima in moka ste s kožico ali lupino povíte. Cima ima dvoje v sebi. Kadar se namreč oživí in se začne premikovati, gré eno vùn iz zemlje, drugo pa v zemljo noter. Tistimu, ktero iz zemlje vùn pride, se zelenje ali zelenjad rêče, iz kteriga slama, klas i. t. d. priraste; uno pa, ktero v zemljo gré, so koreninice. Berž ko se to dvoje v semenskim zernu oživí, potrebuje svojo rejo in svoj živež. Iz česar se pa redita, dokler sta še zaperta v lupini? Ona se redita od moke. Kadar je moka povžita, póči koža, zelenje gré iz zemlje vùn, koreninice pa v zemljo; zelenje iše in dobí svojo rejo po svoji natori v zraku, koreninice pa jo išejo in dobijo v zemlji. Zató se vidi, de eno pléme semenskiga zerna lupino verh zelenja prazno vùn prinese, pri druzih pa pri koreninicah obleží. Pri vsacim semenskim zernu se to godí, kar pri pišancih v jajcu. Pišè se v jajcu od beljaka redí, kadar tega zmanjka, prekljuje lušino, zleze vùn in svoj živež na zemlji iše. Takó se cima in koreninice v semenskim zernu rodijo od moke; kadar je ni več, póči lupina in one morajo svojo rejo zunej lupine iskati.

Iz tega se očitno vidi, de vsako zerno za seme ne veljá. Pri semenskim obdelovanji mora tedej umni kmetovanec gledati 1) na pravo séme, 2) na umno pripravljanje sémena, 3) na čas, ko ima séme v zemljo priti, 4) na pravno méro sémena in 5) kako gré séme sejati. Kdor eno ali drugo teh ravníl v nemar puša, ne zasluži iména umniga kmetovavca, temuč le kmetiškiga mojstra-skaza.

(Dalje sledí.)

Letina v Savinskim okrogu na Štajarskim. *)

Letina se mi zdi, se je lani po celi Slovenii nekako enako obnašala. Ako en pridelek drugimu primerimo, bomo mogli rêči, de je nekaj slabeji bila, ko predlanjska, de si so ravno nektere rečí po samim bolje storíle ko predlanjskim. Čuda jabelk bo storilo, de ne bodo ljudjé stradali, drugači menim, bi se pa bili komej lakote vbranili. Jabelka so mende po celi Evropi tako obrodile, de jih nihče ne pomni toliko. Po Savinskim so jih toliko imeli, de niso vedli kam ž njimi, so jih sušili, za pijačo tolkli, in še jih je toliko ostalo, de nekteri nima dosti prostora za nje. Nekteri ž njimi pridno živino redíjo. Korún (krompir), če ga še tudi pomanjkuje, je vunder vsaj nekaj bolj storil, ko predlanjskim. V zemlji ga je sicer še manj bilo, tudi drobneji je bil, tode gnjil ni tako čez silo ko predlanjskim, de so ga eni koj na njivi pustili, kér je bil vès od kraja gnjil; lani je bilo k večimu tretji del takó gnjiliga, de bi ga bilo le na njivi pustiti; sploh se je dal pa vès porabiti. Kteri smo si ga kmalo od kraja v 3 déle razdelili, de smo čisto zdraviga na en kup, močno gnjiliga na drugi kup, in malo nagnjitiga zopet posebej spravili, ne bomo skorej lanjskiga pridelka ne zernica zgubili. Močno gnjiliga so kmalo od kraja svinje dobile, in se pri njem dobro redile; potem je prišel za svinsko pičo nekoliko nagnjiti na versto; čisto zdrav bo pa za ljudí in za séme. V bolj péšnati zemlji, in kjer mu niso spomladi vnovič nič pognojili, se je še nar bolje obnesel; v ilovki in na nov gnoj vsajen je pa močno gnjil.

Kako so se razni pridélki v naših krajih obnesli, ne morem ložej pokazati, kakor če jih pridelkam predlanjskiga léta primérim. Če bi bil imel kdo naslednič popisanih pridélkov predlanjsko léto 15 mernikov, véder, centov, funtov i. t. d. je imel lani na ravno tolikim prostoru: pšenice 12, rèží 8, ječmena 12, ovsa 15, ajde 12, turšice 18, prosa 17, korúna 16, korenja 15, répe 15, zelja 17, fižóla 20, bôba 12, leče in kihre 15, jábelk narmanj 150, hrušek 60, oréhov 12, češpelj 12, vina 10, sená 10, otave 9, buč 20. To je sploh rečeno, in sploh bo tudi obstalo; po samim se bo pa tam pa tam že nekolik, in vmés tudi velik razloček našel. Repo so nam sploh gosence požerle; kjer so jo pa zgrešile, jo je dosti kot predlanjskim. Po hribih so imeli lani polne češplje, malo manj ko predlanjskim po polji; ali po ravnini jih lani skoraj nič ni bilo.

Strah, ki je ljudí predlanjsko léto zavoljo korúnove gnjilôbe obšel, se je začel manjšati. Dozdéva se nam, de bo ta žlahtni sad zemlje sčasama zopet dober in rodoviten kakor v poprešnjih létih, kér je že lani bil precej bolji ko predlanjskim. S.

*) Nasledba v lanjskih Novícah oznanovane letine slovenskih krajev. Vredništvo.

Obertniške rečí.

Gospá baronovka Zois, vlastnica mnogih fužín na Gorenskim, je po sklepu c. k. deželniga poglavarstva od 11. grudna pretečeniga léta dobila pravíco v Bistriških fužinah v Bohinu vsake baže vlíto in kovaško železje, kakor tudi lično jekleníno in mnoge priprave za mašine izdelovati in prodajati.

Strobah in pa českí kolovrat.

Čas je prišel, de se kolovrati ročno sučejo. Naší bravci že vsi dobro vedó, de českí kolovrat naše navadne delječ delječ prekosí, vedó pa tudi de mojster Unglert v Ljubljani nar boljši izdeljuje. Danes pa svojim bravcam še to oznanimo, de je pervi mojster českiga

predenja Jožef Strobah svojo cesarsko službo lani doslužil, de ima tedej zdaj časa dovelj, v českim predenji učiti in za tega voljo tudi na deželo iti, če ga kdo zató poželí.

Beseda na nedelske šolarje ob novim létu.

(Konec.)

I. Perve stare, gerde in zamazane bukve nar poprej odprêm; nič lepiga v njih zapisaniga ni, kér te bukve so: „bukve vestí.“ V teh bukvah so zapisani gréhi pretečeniga léta in življenja, ki smo jih storili z mislimi, z besedami, z djanjem in z opušenjem dobrih dél; — v njih tudi tvoji pregreški zapisani stojijo, ljuba mladost! Bêri te černe bukve za menoj, in našla boš v njih černe pičice, ki so pregreški tvojiga dela. Bêri: ali nisi bila terdovratno nepokorna svojim staršem in učiteljem, si jih vselej rada ubogala, rada v šolo hodila, in se pridno učila? Si vsako jutro, opoldan in zvečer, pred jedjó in po jedi, pred delam in po delu, pred šolo in po šoli pobožno molíla? Si komu na skrivnim kej vzela, ali se z premislikam zlagála, ali koga po krivim tožila, ga hudo opravljala in oponašala? Si se pri božji službi spodobno zaderžala — pobožno molila, in Bogá zahvalila za vse prejete dobrote? Si bila miloserčna z živalimi, ki so tudi delo Božjih rók? i. t. d. O ljuba mladost! več ali mànj si se lanjsko léto v tem pregrešila. Koliko lepih naukov so marsikteri v nemar pustili, koliko ur v lenobi potratili, ki bi imeli v šolo hoditi, in se kaj dobriga naučiti! Mnogoterimu vaših verstnikov in verstnic bo žal, de so lepo priložnost v šolo hoditi zamudili, ktera zamuda se težko popraviti da. Léto je vam in njim minulo; vi ste na dobičku, in pridniši zmed vas so v zlate bukve zapisani; uni pa so na zgubi, in ostanejo v černih, gerdih in v zamazanih bukvah kot nevedni divjaki zapisani. — Kaj nam pa je storiti, me bojo poslednji prašali, de vse to popravimo, in de iz černih bukev izbrisani bomo? Kaj — nič druziga ne, kakor svoje pregreške spoznati, se jih kesati, in terdno skleniti, v novim létu se v vsih rečéh poboljšati. — Jelite, de vam te gerde černe bukve nič kaj ne dopadejo? Meni tudi ne; zatorej jih zaprem in na stran položím. — —

II. Druge bukve, od nobene človeške roke pisane, lepo bele kot sneg, in z rudečimi čerkami natisnjene, odprem zdaj, in jih zmed vsih knjig za nar potrebniši knjigo štejem. V njih najde žalosten tolažbo, slab krepost, revež bogastvo, neumen učenost, mlačen gorečnost, dvomljiv svetovanje, bolnik zdravje, sužen rešenje, z eno besedo, v njih najdemo vse, kar nas časno in večno srečne storiti zamore. Iz njih so se učili svetniki božji brumno, čisto in sveto živeti in srečno umreti, in marterniki vse krivoverske múke junakoserčno prestati. In ravno v teh bukvicah boš tudi ti, ljuba šolska mladost! našla vodbo svojiga življenja, in pravo pot k svojimu Očetu v nebesa. — In te bukve, ktere zdaj z veseljem odprêm, in kterih nikoli zadosti priporočiti ne morem, so: „Jezusovo presveto življenje.“ Njegovo sveto življenje ni druziga, kot izvir goreče ljubezni. Iz gôle ljubezni do nas svojih otrók je on na svetim križu umerl, de nas je z Bogam spravil. Solzé in kri, ktere je on prelil za človeški rod, so tedaj tiste rudeče čerke, s kterimi je on bukve svojiga življenja pobarval. V teh bukvah se najde zapisano, de prava modrost je le Bogá poznati, svoj cilj in konec vediti, in svoje dolžnosti poznati in dopolniti; — ta modrost je kralju in cesarju, kmetu pri plugu ravno tako, kot vam, ljubi otroci, potrebna. In v takih rečéh moder biti vam je Jezus v svoji mladosti in v celim svojim življenji nar lepši izgled. — Veliko, veliko koristnih in zvelićanskih naukov za te, ljuba mladost! še v ti lepi knjigi zapisanih najdem, pa sama jih boš brala in posnemala, kér ti létas želim za vajo v branje „Zgodbe svetiga pisma noviga zakona za mlade ljudí“ v roke podati. Jaz pa zdaj, sicer ne rad, zaprem te lepe bukve, in vam še gorši odprem, ki imajo zlate pismenke, in se zlata in srebra lesketajo.

III. Z veseljem vam tedaj tretje zlate bukve odprêm, ki se jim pravi „Veličastvo nebeškiga veselja“; — v njih stojí z zlatimi čerkami tóle zapisano: „Veličastvo in veselje nebeškiga raja je nezapopadljivo veliko, kér sam večni Bog je svojih služabnikov obilno plačilo“. Dalje stojí zapisano: „De oko ni vidilo, uho ni slišalo, tudi v serce človekovo ni prišlo, kar je Bog tistim pripravil, kteri njega ljubijo“. V nebesih je tako veselje, kakor prerok David pravi, de en sam dan v vêži Gospodovi je več vreden, kot tavžent dni v naj večim veselji tega svetá; tamkej bojo izvoljeni nasiteni z obilnostjo nebeškiga veselja, kér jih bo Bog s potopam svojiga veselja napajal. — Kdo tedaj od nas ne želí v te zlate bukve večniga srečniga življenja zapisan biti, kdo ne vživati veselje nebeškiga raja? Gotovo boste, moji otroci! v teh bukvah svoje imena z zlatimi čerkami zapisane brali, gotovo enkrat vživali veselje nebeško, tode — de za nebesa se morate truditi, radi se učiti, Jezusa posnemati, po njegovih zapovedih živeti, svoje hudo nagnjenje krotiti, in iz goreče ljubezni Bogú zvesto služiti. —

Tóle so te troje bukve, ki jih vam za novolétnico dam. Varite se pervih černih bukev, de ne bojo vaše iména v njih zapisane; — pridno in skerbno prebirajte druge bukve, in posnemajte Jezusa v vsih rečéh; ako bi vam pa včasi pretežko bilo dopolniti, kar vas druge knjige učijo, o! le hitro tretje odpríte, in opomnite se veličastva in veselja nebeškiga raja, kteriga vam je Jezus pripravil; — takó boste lahko in veselo vse storili.

Zdaj vas pa Bog obvari; Bog daj vam in vsim učiteljem, ki se z vami trudijo, še veliko novih lét v milosti Božji doživeti, zdravim in veselim se v šolah znajti, vesele pesme peti, in si obilno bogastva naberati za večno življenje, kar vam iz serca želí

prijatel vaš J. Zabukošek. *)

Istrijanski Slovenci
med Teržaškim in Reškim morjem.

Čudno se mora vsakimu človeku zdéti, de, kér je od druzih Slovencov zmiraj kaj govorjenja, se ravno od naših, to je, od Slovencov v Istríi tako malo govorí. Oní so ravno tistiga roda, in po njih žilah teče tista kri, kakoršna po žilah drugih slovenskih junakov. — Od kod de so oní prišli v te kraje, se za prav razsoditi ne more, če ravno so se modri in prebrisani možjé že večkrat v tém prepirali. Toliko pa je resnica, de niso vsi od eniga kraja prišli; to se vidi iz njih obleke, iz njih jezika in iz njih navad. Kolikor jih je pri morji, posebno poleg Teržaškiga morja, so si, kér vedno po kupčijah po morji semtertje hodijo, govorjenje in navade od drugih, osobito od Lahov polastili, zató tudí večidel po laško govorijo, razumejo pa tudi horvaško. —

Drugi, kteri so v sredi dežele, se tudi, kakor bom bolj pozno govoril, v obleki in govorjenji razločijo, in sicer tako, de kolikor se gré bolj blizo proti Terstu in Krajni, toliko več se čuje laških in krajnskih besedí. Naj več čudno pa je ravno pod Učko (Monte-maggiore), kjer so nektere plevanije Vlahov, to je, od takih, kteri se nosijo obléčeni, kakor naši drugi kmetje, in tudí z nami govorijo po horvaško, med sabo pa imajo drug

*) Pričijoči šolski ogovor ob novim létu, nekoliko okrajšan, smo že lani od častitiga gosp. fajmoštra za Novíce prejeli; kér smo ga pa lani prepôzno dobili, smo ga prihranili za letašnje novo léto. Vredništvo.

jezik, kteriga imenujejo „rimljanski“ ali „vlaški jezik“, in kteriga drugi Istrijani ne razumejo in ne govorijo. Nektere verstice tega jezika drugi pot. —

Akoravno pa so Istrijanski Slovenci med sabo v eni ali drugi stvari razločeni, se vunder vsi med sabo ljubijo, in so si v več stvaréh in navadah enaki. Večidel so serčni, krepki in za učenost jako pripravni junaki; škoda samo, de je premalo šol, in da so preveč ubogi, pošiljati svoje mlajši v Terst ali pa clo v Gorico v šolo; ravno zató jih le malo hodi v šole, in so večidel kmetje; pa brez učenja so razumni, in spoznajo vsako korist. Že stari Rimljani so poštovali Istrijane, ki so na več městih, posebno ob morji, imeli svoje hiše, v kterih so več mescov v létu stanovali, kakor pokažejo stari kamni z napisi na hišah in na grobih. —

(Dalje sledí.)

Med in pelin.

Človek, vedno le človek in nobeden drug kakor le človek! Zmirej le on — kakor de bi vse druge stvarí Božje na zemlji clo nič ne bile! Ali niso to ošabne, pregrešne misli? Zatorej pa tudi taki ljudjé neumno, ubogo, nedolžno žival terpinčijo in mučijo brez vestí, za nečimerniga, hudobniga, prevzetniga človeka pa, kterimu je Bog pamet dal, de naj lepo živí in de se sam lahko krivice varje, se potegovajo, zató kér je — človek. Zares! to se ne pravi Stvarniku vsih stvarí služiti; tako ravnanje je nasprotno namenu stvarjenja, pravici Božji, človeški pameti in človeški dostojnosti, in je očitno znamnje človeškiga napuha, gerde ošabnosti, njegove silne prederznosti! Človek v svoji strasti je nar grozovitniši živina, pravi star pregovor, in res je to. Če vidimo okoli sebe ljudí brez iskrice ljubezni do vsih bližnjih stvarí, napuhnjene in ošabne, — bi skorej rêkli: oh, kako lepo bi bilo na svetu, ko bi nič ljudí na njem ne bilo! Fr. Gräfer.

Oznanílo natoroslovskih bukev.

Pred nekimi mesci je dal naš slavni natoroslovec gosp. Ferd. Šmidt nemške bukvice na svitlo, ki nam naznanijo vse dozdaj od njega na Krajnskim najdene, na suhim in v sladkih vodah živeče polže in ostrige (muševlje), in nam tudi kraje pokažejo, v kterih se ena in druga imenovanih žival najde, kterih je okoli 200 plemén dozdaj znanih. Hvale vredne bukvice, krajnski šolski mladosti posvečene, se imenujejo „Systematisches Verzeichniss der in der Provinz Krain vorkommenden Land- und Süsswasser-Conchylien mit Angabe der Fundorte von Ferd. Jos. Schmidt in Schischka“, ki nam razodenejo tudi v tem razpôlu žival veliko natorno bogastvo, s kterim je naša domovina obdarovana. — V teh bukvicah popiše tudi gosp. Šmidt dozdaj še malo znano, pa zavolj natorne imenitnosti obiskanja vredno, 4000 sežnjev dolgo prepád ali luknjo med pečinami Zaternike in Pokluke na Gorenskim, ktero vsacimu botanikarju in sploh natoroslovcu obiskati priporočí. — Mi pa priporočimo pri ti priliki vsacimu natoroslovcu in popotniku, ki pride v Ljubljano, de naj gré tudi gosp. Šmidta v Šiško nad Ljubljano obiskat in njegovo nabéro krajnskih metuljev, kebrov, ostrig i. t. d. ogledat, ki je v resnici ogledanja vredna. Prijazni gosp. Šmidt mu bojo radi svoje zaklade pokazali. Dr. B.

Priporočilo noviga slovanskiga časopisa.

V Bèrni je ob novim létu začel izhajati nov slovanski časopis pod naslovam: „Týdenník, listy ponaučné a zabawné“, kteriga smo že lani v 49. listu napovedali. Vsak četertek pride en list na veliki pôli na svitlo, in veljá za celo léto 5 gold. za pol léta 2 gold. in pol, za četert léta pa 1 gold. in 15 krajc. Glasovito imé vrednika, gosp. Janeza Ohérala, ki se nam je tudi z vredništvam letašnjiga nemškiga kolendra (Jurende's Mährischer Wanderer) prav prikupil, nam v napovedanim časopisu, ki bo mnogoverstne podučivne in kratkočasne rečí za vse stanove obsegel, nam je porok, de imamo kaj izverstniga pričakovati, in pervi na svitlo dani list nam tudi poterdi, de se bo týdenník kmalo vsim prijatlam slovenšine prikupil. Obsežek perviga lista je: „Uwod. Osady chorwatske w Morawe. O nowem wrtacim náčini (s podobami). Literatura, nowe knihy. Dopisy z Prahy, z Widne, z Lublani, z Belohradu. Domáci zprawi z Brna, ze Židlochowic, z Iwančič, od Slawkowa. Denni kronika. Průmysl, řemesla, polni a domači hospodařstwi. Obchod: Ceny obilni. Bursa Widenska. Naše nebe. Kwětena. Kolendar historičky. — Swatopluk (pesem). Sirotek. Listky (pesem). Satyra (pesem). Prostoducha odpowěd“. — Imenovani obširni in dobro izvoljeni obsežek perviga lista bo tudi našim Slovencam nar veljavniši priporočilo noviga Marskiga časopisa, kterimu prav srečno pot po vsih slovenskih deželah vošimo. Dr. B.

Oznanílo novih slovenskih bukev.

„Kratka slovenska slovnica (gramatika) za pervence“, vsa slovensko pisana in na svitlo dana od gosp. Dr. J. Muršeca, učenika veroznanstva pri st. st. meščanski šoli v Gradcu, se dobí tudi v Ljubljani pri gosp. Blazniku za 10 krajc.

Domorodna novica.

V Novim mestu na Dolenskim so na sv. treh kraljev dan zbrani domorodci igrali Linhartovo krajnsko komedijo v 5 delih spetjem, pod imenam „Veseli dan ali Matiček se ženi.“ Okoli 300 ljudí je v gledišu v kazini zbranih bilo, ki so toliko dopadajenja na ti veseli igri našli, de je bila v nedeljo potem v drugič igrana. Gospodje igravci, gospé in gospodične igravke: vsi so se prav po mojstrovsko obnesli.

Zastavica.

Tukaj, predragi! iz zastavice té
Šest čerk porabi za moje imé. —
Čerka v *naravi* se perva dobí,
Druga v *močvirji* očitno stojí,
Tretja v *povodji*, v *nevarnost'* se sliš',
V *mahi* četerto, alj v *kôpi* dobiš,
Peto pri *vdovcu* boš najdel lahko,
Šesta *junake* končala ti bo.
Ako prijatel! razumiš versté,
Lahko povedal boš moje imé.

Emanvel Tomšič.

Današnjimu listu je perdjan 1. dokladni list.

Žitni kup. (Srednja cena).	V Ljubljani		V Krajnji	
	8. Prosenca.		3. Prosenca.	
	gold.	kr.	gold.	kr.
1 mernik Pšenice domace	—	—	2	40
1 » » banaške	2	37	2	45
1 » Turšice	—	—	1	52
1 » Soršice	2	15	2	20
1 » Rèží	1	57	2	6
1 » Ječmena	1	33	1	40
1 » Prosa	1	45	1	44
1 » Ajde	1	23	1	28
1 » Ovsa	1	2	1	2

Cena prešičev na somnji v Krajnji:
Prešiči po 9, 7 in pol, in 6 in pol krajc. *funt.* —
Spêh po 23 in 24 gold. *cênt.*

Vrednik *Dr. Janez Bleiweis.* — Natiskar in založnik *Jožef Blaznik v Ljubljani.*